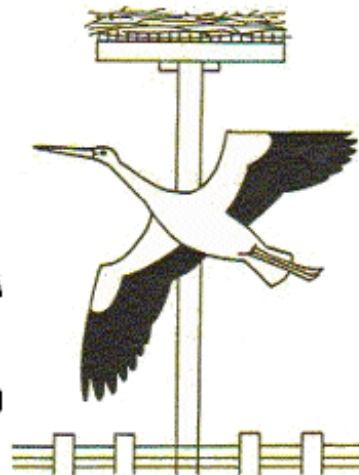

OOIEVAAR OP REIS

1 april

doelgroepen doelstellingen vakken kerndoelen

Ooievaar op reis

Nederland draagt de ooievaars als 'brengers van het geluk' een warm hart toe. Toch is het een lange tijd slecht met de vogel gegaan. Droogte in de overwinteringgebieden, voedselbronnen die vergiftigd zijn met chemicaliën, verraderlijke hoogspanningskabels op de trekroute en gebrek aan levensruimte hebben over de jaren hun tol geëist. In de jaren 80 van de vorige eeuw waren vrijwel alle ooievaars uit Nederland verdwenen. Maar de ooievaar is terug van –bijna- weggeweest. Dankzij herintroductieprogramma's, beschermende maatregelen en veel werk van gemotiveerde vogelliefhebbers broedden er in 2004 weer ruim 350 ooievaarpaartjes in Nederland, wilde zowel als tamme. Deze lesbrief behandelt in vogelvlucht het leven van ooievaars in Nederland, hun heroïsche trektocht naar het zuiden en het werk van ooievaarsstations in Nederland.

De lesbrief past binnen de reeks die het Centrum voor Mondiaal Onderwijs in 2004 /2005 over 'Mens en Dier' heeft samengesteld. Andere lesbrieven in deze reeks zijn onder andere: 'Olifant in de Porseleinkast' (Werelddierendag, 4 oktober), 'Walvis en Walvisvaart' (oprichting van het IWC in 1946, 2 februari), 'Zeehonden(jacht)' (31 maart) en 'Padden op Stap' (begin van de paddentrek, 23 maart)

Doelgroep

Leerlingen van de groepen 5 en 6 van het basisonderwijs (8-10 jaar)

Doelstellingen

- De leerling leert over de vogeltrek van ooievaars en andere trekvogels
- De leerling kent de oorzaken waardoor de ooievaar bijna was verdwenen
- De leerling maakt kennis met het werk van ooievaarsstations
- De leerling begrijpt dat effectieve bescherming van ooievaars (en andere trekvogels) noodzakelijkerwijs grensoverstijgend is

Vakken en kerndoelen*Nederlandse taal*

A: Domein mondelinge taalvaardigheid

2 De leerlingen kunnen:

- vragen stellen om informatie te verzamelen over een door henzelf gekozen onderwerp, verslag uitbrengen, iets uitleggen en hun ervaringen, mening, waardering of afkeuring op persoonlijke wijze weergeven.

C: Domein schrijfvaardigheid

8 De leerlingen kunnen:

- hun gedachten, ervaringen, gevoelens en bedoelingen uiten bij voorbeeld in een verhaal of een gedicht.

Oriëntatie op mens en wereld:

Aardrijkskunde

B: Domein ruimtelijke inrichting

3 De leerlingen kunnen:

- de inrichtingselementen in hun eigen omgeving, die te maken hebben met het landschap, wonen, werken en verkeer waarnemen, beschrijven en verklaren.

Milieu

21 De leerlingen kunnen:

- met zorg omgaan met de natuur en zijn in staat om keuzes te maken waarbij het milieu een wezenlijke rol speelt.

Natuuronderwijs

F: Domein mensen, planten en dieren

30 De leerlingen kunnen:

- in de regio veel voorkomende planten en dieren benoemen en aangeven in welk biotoop ze thuishoren (bijvoorbeeld: sloot, bos, weiland);
- dieren en planten verzorgen.

Illustraties

Met dank aan Marco van Hal van Het Parool.

Een ooievaar, een hele ouwe,
 kreeg genoeg van al dat sjouwen.
 Een baby hier, een baby daar,
 het werd hem allemaal te zwaar.
 Ook kan ik, sprak hij met een zucht,
 steeds minder tegen die lucht.
 Ik hou van baby's, echt waar, heus!
 Maar steeds weer zo'n wurm onder je neus.
 Het ruikt zo naar, het ruikt zo vies,
 die lucht van poep, die lucht van pies.
 Het kan mij niet schelen wat het kost,
 Ik stuur ze voortaan maar per post.
 (Bron: <http://www.ooievaarszegveld.nl>)

W

Werkbladen

Mijn vriend de ooievaar

De ooievaar is een bijzondere vogel. Je ziet zijn afbeelding op het wapen van Den Haag en hij staat trots in de tuinen van mensen waar baby's geboren zijn. Men

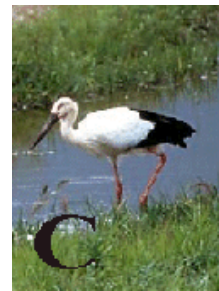

fluistert dat de ooievaar de baby heeft gebracht.....

Links zie je de geboortemunt van Prinses Catarina Amalia, zelfs daar staat de ooievaar op! Het kan niet anders of de mensen in Nederland houden van de ooievaar. Dat komt ook omdat de ooievaar een *lentebode* is.

De ooievaar overwintert namelijk in Afrika. In de lente komt hij weer terug naar Nederland. Na de donkere winter verlangen de mensen vaak naar de lente. Als ze dan de ooievaar zien, weten ze dat de lente er weer aankomt. Ze krijgen een goed gevoel. Daarom staat de ooievaar in oude verhalen vaak bekend als een *geluksbrenger*.

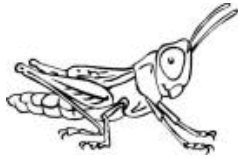
- Op de afbeeldingen zie je een ooievaar, een reiger en een lepelaar. A) is de .....
B) is de ..... C) is de .....

2. Wat betekent het gezegde: "Ze verwachten de ooievaar"?
.....

3. Leg in je eigen woorden uit wat een lentebode is:
.....

Ooievaars op reis

De ooievaar is een *trekvoegel*. Trekvoegels wonen in de zomer in Nederland en in de winter in een land waar het warm is. Ze doen dat omdat ze in de warme landen makkelijker eten kunnen vinden. Ga maar na, op het menu van ooievaars staan onder andere kikkers en muizen. Die verstoppem zich

in de winter in een holletje om een winterslaap te houden. Dus trekt de ooievaar helemaal naar het warme Afrika. Daar doet hij zich te goed aan sprinkhanen en torretjes.

Over de reis naar Afrika doet de ooievaar ongeveer drie weken. Hij maakt wel tien vlieguren per dag. Alhoewel, vliegen...? Het liefst legt de ooievaar de afstand zwevend af, als een zweefvliegtuigje hoog in de lucht met de windrichting mee. Want met je vleugels op en neer flappen, uren lang en duizenden kilometers ver, vraagt veel te veel inspanning. En onderweg naar Afrika is er te weinig te eten om weer energie op te doen. Echt hard met de vleugels flappen doen ze alleen als ze opstijgen en als ze achterop de groep raken.

De ooievaars zweefvliegen hoog in de lucht, in grote groepen naar Afrika

1. Zoek de trekroute van de ooievaars op. Geef de landen waar de vogels overheen vliegen en waar ze overwinteren een kleurtje.

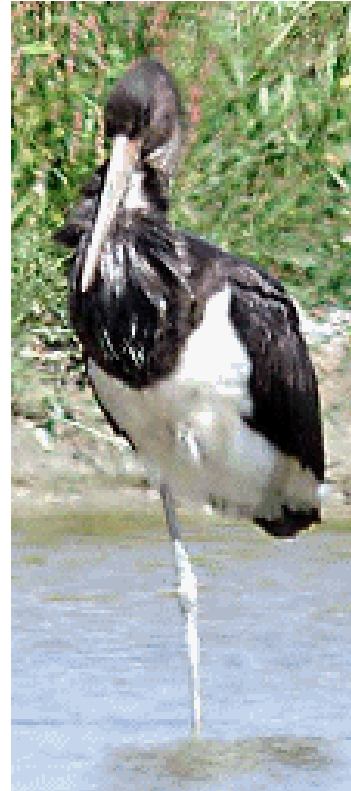
Tip: De ooievaars vertrekken uit Nederland, vliegen over België, Frankrijk en Spanje en steken dan de Straat van Gibraltar en de Sahara-woestijn over. Ze overwinteren –onder andere- in de Afrikaanse landen Senegal en Mali.

Ooievaars op stelten

Ooievaars zijn evenwichtskunstenaars. Ze kunnen heel goed op één been staan. Ooievaars kunnen zelfs staande op één poot een slaapje doen! Het andere been stoppen ze onder hun verenpak. Daar blijft het lekker warm. Maar ooievaars gebruiken hun poten ook om af te koelen. Als het erg warm is, gaat de ooievaar pootje baden.

Een andere naam voor lange poten zijn *stelten*. Vogels met lange poten worden ook wel *steltlopers* genoemd.

Op deze afbeelding zie je de zwarte ooievaar. Hij staat op z'n gemakje op één poot in het water. De zwarte ooievaar is veel zeldzamer dan de witte ooievaar. Hij komt in Zuid-Nederland voor.

1. Welke sport doet deze jongen op de afbeelding? .....
2. Wedstrijdje: Wie kan het langst op één been staan? Ga op één been staan. Hoelang kun je je evenwicht houden? .....
3. Als je 'benen als stelten' hebt, heb je dan lang of korte benen? .....

4. Wat doe je als je 'de klas op stelten zet'?

.....
 .....

Tip: Vraag aan je handvaardigheidmeester of juf of jullie stelten mogen maken. In de pauze of tijdens gym kun je daar allerlei behendigheidsspelletjes mee doen.

Ooievaars in Nederland

Ooievaars houden van drassige (natte) weilanden. Daar zoeken ze naar kikkers, muizen en allerlei insecten. Het is een prachtig gezicht, zo'n grote wit-zwarte vogel in het Nederlandse landschap.

*Voor mens en dier
waterplezier (Bron
IUCN)*

Ooievaars bouwen hun nest op een hoge uitkijkpost. Vroeger zag je ooievaarsnesten op kerktorens of een andere hoog gebouw in de dorpen. Het is niet altijd gemakkelijk voor ooievaars om 'woonruimte' te vinden. Om de ooievaars te helpen, worden er lange palen met een nest erop neergezet. Op deze afbeelding zie je zo'n nest.

Op het nest staat de ooievaar te klepperen. Hij kleppert om het vrouwtje te begroeten of om duidelijk te maken dat dit zijn nest is.

1. Wat denk je, wie komt er eerder terug uit het Afrika. Het mannetje of het vrouwtje?
  - a) Het mannetje. Die houdt alvast het nest bezet.
  - b) Het vrouwtje. Die legt alvast een ei.

2. Met welk deel van het lichaam kleppert een ooievaar? Omcirkel het juiste antwoord.

Met de *vleugels*   met de *snavel*   met de *poten*

Ooievaars komen terug naar het nest dat ze het jaar daarvoor ook hebben gebruikt. In maart beginnen de meeste ooievaarpaartjes eieren te leggen. Als ze twee, drie eieren hebben gelegd, beginnen ze met het broeden. Dat doen de ooievaarsouders eerlijk om beurten.

Na ruim een maand komen de eieren uit. Eerst zijn de jonge ooievaartjes nog helemaal bedekt met dons. De ouders houden ze lekker warm. Als het heel warm wordt, gaan ze boven de jongen staan als een soort zonnescherm. De kleintjes krijgen hun natje en droogje keurig door Pa en Ma aangevoerd. Ze eten regenwormen en grote insecten. Maar als ze iets groter zijn, slokken ze ook muizen en kikkers op.

In juni – de jongen kunnen dan nog niet vliegen - gebeurt er iets spannends in het leven van sommige jonge ooievaars. Ze krijgen een ring met een nummer om hun poot! Zo'n ring is net zoiets als een paspoort.

3. Kun je bedenken waarom het handig is als een ooievaar een paspoort heeft? .....

.....

.....

.....

Als de jongen helemaal in de veren zitten, (zo rond juli) is het tijd voor vlieg oefeningen. Die doen ze eerst staande op het nest. Ze klapwieken een eindje omhoog, en dan maar hopen dat ze weer op het nest landen.... Gelukkig gaat dat meestal wel goed. Hun eerste echte vlucht ziet er stuntelig uit, maar oefening baart kunst. Eind augustus hebben ze het vliegen onder de knie en zijn ze klaar om naar Afrika te trekken.

Arend is op Merel

Rond mei 2004 haalt een paartje ooievaars regelmatig het nieuws. Ze maken een nest op een afgezaagde boomstam in het Vondelpark in Amsterdam. Alles wat ze doen wordt als een Big Brother-programma door de mensen gevolgd: hun vrijerij, de pogingen om een nest te bouwen en het broeden. In de Amsterdamse krant Het Parool kun je lezen: *'Liefdesnest in Vondelpark'*, *'Er is tenminste één ei gelegd'* en *'Ooievaarsnest met vier latjes gestut'*.

Ook roept de krant de mensen op namen voor de ooievaars te verzinnen. Het wordt *Arend* voor het mannetje en *Merel* voor het vrouwtje. Al gauw zijn Arend en Merel Bekende Nederlanders in Amsterdam.

Maar Arend heeft weinig ervaring in nesten bouwen. Het ding ziet er maar wankel uit, steeds vallen er weer takken af..... Er wordt besloten het nest met latjes te stutten. Dat zie je op de bovenste foto. Merel en Arend weten niet wat ze er van moeten denken. En de man is bang dat hij zal worden ondergepoept.....

Het is gelukt! Merel zit op het gestutte nest.

In maart 2005 is er weer een ooievaar op het nest geland. Is het Arend? Of een ander mannetje? In ieder geval hoopt iedereen dat Merel en Arend weer terug komen!

1. Volg de verdere avonturen van Merel en Arend in Het Parool of andere media. Je kunt de krant in de (school)bibliotheek lezen.

Ooievaars in de nesten

Ook al is de ooievaar een populaire vogel, hij heeft het een tijdje heel moeilijk gehad. In Afrika is het soms erg droog. Dan kunnen de ooievaars ook daar moeilijk genoeg te eten vinden. In Nederland werden vroeger veel giftige stoffen gebruikt om insecten te doden. De ooievaars aten de insecten en werden ziek. Of de jongen in het nest gingen dood. Zo'n 25 jaar geleden waren er bijna geen ooievaars meer in Nederland. Maar in 2004 broedden er gelukkig weer ruim 350 ooievaarpaartjes in Nederland. Het gaat dus goed. Hoe dat komt leggen we op het volgende werkblad uit.

1. Op de reis naar Afrika kunnen er allerlei nare dingen met ooievaars gebeuren. Welke?

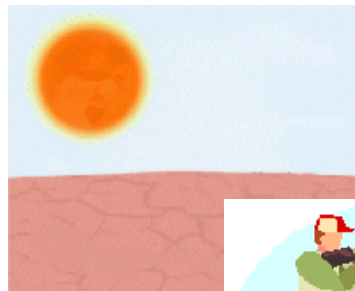
- Plaatje a) .....
- Plaatje b) .....
- Plaatje c) .....
- Plaatje d) .....
- Plaatje e) .....

a)

b)

c)

d)

e)

2. Kijk samen met de juf of de meester op de website van ooievaarstation 'De Lokkerij' en help de ooievaar veilig naar Afrika te reizen.
(<http://www.delokkerij.nl>)

Ooievaars: terug van weggeweest!

Toen het heel slecht ging met de ooievaars in Nederland besloten de mensen ze een handje te helpen. Er werden *ooievaarsstations* opgericht. Daar konden de ooievaars veilig broeden en hun jongen groot brengen.

Jonge ooievaars groeien beschermd op in een ooievaarsstation.

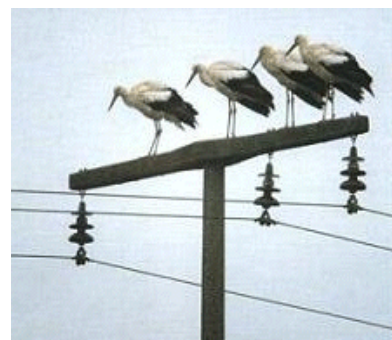

De ooievaars die in de ooievaarsstations wonen, worden in de winter bijgevoerd. Daarom trekken ze niet meer naar Afrika. Het zijn eigenlijk tamme ooievaars. Hun jongen verhuizen naar de buitenstations. Dat zijn plekken in Nederland waar de ooievaars zelf hun eten kunnen vinden. Ook zijn er vaak nestpalen neergezet. De ooievaars kunnen er veilig broeden en hun jongen grootbrengen. Wilde ooievaars –ook niet gek- sluiten soms een huwelijk met tamme soortgenoten. Samen maken ze gebruik van de nesten bij het buitenstation.

1. Bezoek samen met de juf of meester de website van ooievaarstation Zegveld. Er staan mooie foto's van de ooievaars en van het werk van het station.

Op werkblad 8 heb je gezien dat veel ooievaars door elektriciteitsdraden worden gedood. Op deze foto zie je een oplossing. De draden hangen aan plastic geleiders. De ooievaars kunnen veilig landen. Zo wordt ook de reis naar Afrika veiliger voor de ooievaars.

2. Teken je allermooiste ooievaar en zet daar omheen alles wat je weet van de ooievaar.

Tip: Vraag aan de juf of meester of jullie groep /klas een bezoek kan brengen aan een ooievaarsstation. Je kunt er de ooievaars bekijken, spelletjes doen en allerlei andere interessante dingen leren.

H

Handleiding

Ooievaars in het ooievaarsstation 't Liesvelt
in Zuid-Holland
(c) 't Liesvelt

Mijn vriend de ooievaar

Vraag ter introductie aan de leerlingen wat ze weten van een ooievaar. Denken ze meteen aan een echte ooievaar of aan de ooievaars in de tuin van mensen die gezinsuitbreiding hebben gehad? Hebben ze wel eens een echte ooievaar gezien? Waar?

1. Afbeelding a) is een reiger. b) een lepelaar en 3) een 'gewone' of 'witte' ooievaar.
2. Dit gezegde wordt gebezigd wanneer iemand een baby verwacht
3. Een lentebode is een dier of een plant die met zijn verschijning de komst van de lente aankondigt. Vraag aan de leerlingen of ze nog andere lentebodes kennen, zoals de voorjaarsbloemen en andere trekvogels zoals de Kieviet en de plevier.

Achtergrond informatie

In het volksgeloof geldt de ooievaar als een gelukbrengende vogel; waar hij nestelt, zou het huis gevrijwaard zijn tegen blikseminslag en brand; kraamvrouwen zouden er niet sterven. Misschien duidt zijn naam hierop (Oud-Hoog-Duits: Odobero = geluksdrager), een andere etymologie echter verklaart het woord als 'moerasvogel'. Vanouds werd de ooievaar als de kinderbrenger beschouwd.

Het verschil tussen een ooievaar en een reiger:

<i>Ooievaar</i>	<i>Reiger</i>
Rode snavel en poten	Grijs-zwarte snavel en poten
Wit verenkleed met zwarte pennen	Grijs-blauw verenkleed
Vliegt met gestrekte hals	Vliegt met hals in S-vorm
Vliegt met gestrekte vleugels	Vliegt met holle, gebogen vleugels

Ooievaarmaten:

Grootte	1 meter
Gewicht	3-5 kg
Vleugelspanwijdte	150 – 170 cm
Maximum leeftijd	30 jaar

Ooievaars op reis

In dit werkblad wordt uitgelegd dat de ooievaars zweefvliegend richting Afrika trekken. In feite maken ooievaars gebruik van opstijgende warme lucht (thermiek). Omdat de lucht overdag opwarmt, gaan de ooievaars in de ochtend op de wieken. Ze trekken dus overdag.

1. De kinderen kunnen de landen inkleuren of een lijn trekken. De ooievaars vertrekken uit Nederland, vliegen over België, Frankrijk en Spanje en steken dan de Straat van Gibraltar en de Saharawoestijn over. Ze overwinteren –onder andere- in de Afrikaanse landen Senegal en Mali. Sommige ooievaars overwinteren in Spanje.

Achtergrondinformatie

Boven zee is geen thermiek, dus moet de oversteek naar Afrika zo kort mogelijk zijn. Onze ooievaars nemen daarom de oversteek bij Gibraltar. Ieder jaar steken daar ongeveer 35.000 ooievaars over. Eenmaal aan de overkant moeten ze de grote Sahara over om uiteindelijk in Midden- en Zuid-Afrika te overwinteren.

Ooievaars op stelten

Een intermezzo.

1. De jongen loopt op stelten
2. ---
3. Lange benen
4. Dan zet je de klas op z'n kop. Maak je trammelant.

Ooievaars in Nederland

Op dit werkblad een kort overzicht van het leven van ooievaars in de lente tot aan de herfst.

1. Het mannetje komt altijd een week of zo eerder terug dan het vrouwtje. Hij houdt alvast het nest bezet. Als het vrouwtje lang op zich laat wachten, kan het zijn dat een andere vrouwtje haar plaats inneemt. Maar als de 'ex' alsnog haar opwachting maakt, moet het nieuwe vrouwtje weer het veld ruimen. Het is overigens niet zo dat het ooievaarspaartje elkaar eeuwige trouw heeft beloofd. Het nest is de bindende factor. Het vrouwtje keert dus niet zozeer terug naar haar echtgenoot als wel naar haar nest.
2. Iedere keer dat de ooievaar elkaar op het nest ontmoeten, begroeten zij elkaar volgens een vaste manier. Ze gooien allebei hun kop achterover tot op hun rug en buigen dan weer naar voren. Ondertussen doen ze hun snavel snel open en dicht. Dat maakt een geluid als van castagnetten. Het wordt klepperen genoemd. Ooievaars zijn de enige vogels die dit doen. Ooievaars maken ook kuchende en sissende geluiden.
3. De jongen van de ooievaars in de buitenstations worden allemaal gemerkt. Ze krijgen een ring (van drie cm hoog) om een poot en tegenwoordig ook een chip ingespoten. Op de ring staat de stad waar het ooievaarsstation is gevestigd. Daarachter staat een nummer dat voor elke ooievaar uniek is. De ooievaarstations en andere vogelonderzoekstations houden de gegevens van de ooievaar bij. Wordt de vogel gevonden; ziek, uitgeput of dood, kan de afkomst altijd worden nagegaan. Er kan zo ook goed worden nagegaan welke vogels weer veilig op de nesten terugkeren.

Arend is op Merel

Arend en Merel broedden in 2004 op tenminste één ei. Maar op gegeven moment verlieten ze het nest. Biologen nemen aan dat beide vogels nog onervaren waren. Het onderwerp is in de lesbrief opgenomen als een voorbeeld van een inspirerende mens-dierrelatie.

1. Bij Het Parool is Malika Sevil verantwoordelijk voor de berichtgeving over de ooievaars.

Ooievaars in de nesten

Een grimmig overzicht van al de gevaren tijdens de trek..... Maar opdracht twee geeft leerlingen de mogelijkheid de ooievaar te helpen met veilig oversteken.

1. Plaatje a) Ooievaars vliegen tegen elektriciteitsdraden aan
 Plaatje b) Storm en tegenwind putten de ooievaars uit.
 Plaatje c) De ooievaars moeten de woestijn oversteken. Daar is er geen voedsel en maar zeer sporadisch water te vinden.
 Plaatje d) In Spanje en Frankrijk staan jagers de trekvogels op te wachten.
 Plaatje e) De ooievaars komen terecht in de netten van de vissers in Afrika.
2. Op de website van het ooievaarsstation 'De Lokkerij' (<http://www.delokkerij.nl>): de bagage die de ooievaar nodig heeft om Afrika veilig te bereiken en weer veilig terug te komen staat onder acht icoontjes:

Pad / kikker	Onderweg de mogelijkheid om te foerageren
Muis / staart	Idem
Insect	Sprinkhanen als voedselbron in Afrika
Thermiek:	Opstijgende lucht om te kunnen zweefvliegen
De drie snavels	Ooievaars reizen in groepen, waarschijnlijk omdat dit veiliger is
Bossen en weide	Rustplekken
Veilige oversteek bij Gibraltar	Jammer genoeg zijn deze bottlenecks aantrekkelijk voor jagers
Het zonnetje	Eind goed, al goed

De gevaren zijn ook met een icoontje aangegeven:

Schietdoel	Jagers
Druppel	Gebrek aan water onderweg en droogte in overwinteringgebieden
Zee	Als de ooievaars moeten omvliegen bijvoorbeeld overzee. Daar is geen thermiek, dus kunnen ze niet zweefvliegen
Muzieknoot	Desoriënterende geluidshinder, lawaai.
Wind	Tegenwind en storm
Regenwolk	Veel regenval, slecht weer.
Doodskop	Vliegtuigen, gasballonnen.

Achtergrondinformatie

Trekvogels komen onderweg de volgende gevaren tegen:

De jacht

In Zuid-Europa staan duizenden jagers klaar om vogels te doden. Dit doen ze met geweren, netten of lijmstokken. Naast miljoenen zangvogels wordt er in landen als Frankrijk en Italië ook illegaal op roofvogels en ooievaars gejaagd.

De Saharawoestijn

De lange tocht over de bloedhete en droge Sahara vormt een groot gevaar voor trekvogels. Veel vogels verzwakken en redden het niet, doordat ze te weinig energie overhouden en geen oase vinden om 'bij te tanken'.

Slecht weer

Dagenlang regen, een hagelbui, onweer of een flinke storm eisen hun tol.

Voedselgebrek

Op sommige tussenstops kan door ingrijpen van de mens of door klimatologische omstandigheden de voedselsituatie onvoldoende zijn om bij te tanken.

Hoogspanningskabels

Niet alleen hoogspanningskabels, maar ook gasvlammen van fabrieken en boorinstallaties op zee kunnen een dodelijk obstakel vormen.

Windmolens

Vogels kunnen direct slachtoffer worden van windmolens door er tegen aan te vliegen. Grote windmolenparken kunnen ook een barrière vormen. Vogels moeten om vliegen en dat kost weer extra energie.

(Bron: Vogelbescherming Nederland)

De ooievaar: terug van weggeweest

In 1939 waren er in Nederland nog 316 bewoonde nesten, in 1967 nog 19, in 1970 nog 14 en in 1973 nog 6. Anno 2004 broedden er 380 ooievaarpaartjes in Nederland. Deze verbetering is voor een belangrijk deel te danken aan de activiteiten van de ooievaarsstations en herstel/bescherming van de biotoop van ooievaars. Mogelijk kunt u met de groep/klas een ooievaarstation bezoeken. Ook op de diverse website van de ooievaarsstations zijn voor kinderen toegankelijke informatie en afbeeldingen te vinden.

1. Bezoek samen met de leerlingen enkel websites van ooievaarsstations en maak een inventarisatie van de activiteiten om de ooievaars te verzorgen.
2. De leerlingen kunnen in groepjes hun kennis van de ooievaar in kaart brengen door middel van een tekening, collage, presentatie enzovoort.

Achtergrondinformatie

Ooievaarsstations (adressen en websites vindt u bij de links):

Het 'Liesveld'

Door ooievaars te importeren en in gevangenschap te laten broeden is het Ooievaarsdorp 'Het Liesveld' (gem. Groot-Ammers) in de Alblasserwaard ontstaan. De nakomelingen worden vrijgelaten. Deze pogingen hadden tot resultaat dat in 1978 en 1979 resp. 3 en 2 broedparen bestonden uit een wild en een gekweekt exemplaar. Het totaal aantal broedparen bedroeg 9 in 1979. In de jaren hierna nam het aantal broedparen gestaag toe. Wellicht droeg de toegenomen regenval in de overwinteringsgebieden hieraan bij. In 2000 werden 380 vrijvliegende broedparen geteld, waarvan enkele tientallen echt in het wild leven. De overige ooievaars bevinden zich nog in de omgeving van de ooievaarstations, waar zij in de winter worden bijgevoerd. Niet zozeer voedseltekort, maar gebrek aan geschikte nestgelegenheid blijkt overigens de beperkende factor voor een landelijke verspreiding van de ooievaars. Gebrek aan geschikt voedsel (door intensief beheerde weilanden en een laag grondwaterpeil) voor de jongen heeft een aanzienlijke invloed op het broedsucces.

'De Lokkerij'

Dit ooievaarsbuitenstation wordt beheerd door fam. Koopman, die samen met vrijwilligers de vogels bestudeert, verzorgt en ook lezingen verzorgd.

'Zegveld'

Het ooievaarsbuitenstation in Zegveld wordt door enthousiaste vrijwilligers sinds 1980 beheerd. Vanaf die datum is in dit prachtige dorp in het Groene Hart een indrukwekkend ooievaarsdorp ontstaan. Vanuit het niets staat inmiddels een zelfgebouwde ontvangstruimte. Op het terrein staan een aantal paalnesten, waar ieder voorjaar de paartjes nestelen en uit de eieren ongeveer 50 ooievaarskuikens komen. Het aantal varieert sterk per jaar, afhankelijk van het voorjaarsweer.

'De Graverij'

Dit ooievaarsdorp werd in 1988 in Akmarijp gebouwd voor het project "Ooievaars Herintroductie Nederland". Ze zijn begonnen met twee broedparen en tien jonge ooievaars die uit het moederstation "het Liesveld" te Groot-Ammers kwamen. In 1989 waren er al de eerste broedresultaten. Elk jaar gaan er gemiddeld tien jonge ooievaars, die op het station geboren zijn, op trek naar Afrika. Ongeveer 35 ooievaars brengen de winter door in Akmarijp.

Andere buitenstations vindt u in:

Herwijnen / Eernewoude / Gorssel / Haastrecht / Spanga / Ommeren / Alphen aan de Rijn en Rossum.

Meer informatie op het internet

<http://kinderenwebhotel.be/dierentuin/uil/ooievaar.htm>
Leuke overzichtelijke site met allerlei informatie over ooievaars

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Ooievaar>
Kort overzicht over familie en soort

<http://www.vogelbescherming.nl>
Met informatie over de vogeltrek

<http://www.ooievaars-overijssel.nl>
Met een fotorubriek waarin ooievaars op het nest met jongen

<http://www.ooievaars.vlaanderen.be/>
Gezamenlijke website van Ooievaars Zonder Grenzen in België. Onder andere met informatie over ooievaarsstations 'Plankendeal' en 'Het Zwin'.

Ooievaarsstations.

<http://www.ooievaarszegveld.nl/>
Website van ooievaarsbuitenstation Zegveld. Een aantrekkelijke website met foto's van ooievaars en het werk van het station.

<http://www.delokkerij.nl/>
Ooievaarsstation 'De Lokkerij' in De Wijk bij Meppel. Ook met een interactief spel over welke bagage de ooievaar nodig heeft om veilig in Afrika te komen.

<http://www.ooievaarsdorp-akmarijp.nl/>
Ooievaarsdorp 'De Graverij', Akmarijp, in Friesland

<http://www.mertin.nl/ooievaar/index.htm>
Ooievaarsstation 'Het Liesvelt' in Groot-Ammers. Zuid-Holland